

*Děvčata a chlapci,
zasílám Vám další učivo, které obsahuje přiloženou prezentaci a tento text, který je stručným
přehledem z učebnice. Na pravidelné on-line výuce vždy ve středu od 9:00 vše probereme a
případné nejasnosti si objasníme. Zatím Vám přeji hodně zdaru a dobrou mysl. Zdraví Vás
Pavel Antoš*

Rozmach Velkomoravské říše

Velkomoravská říše:

Jádro říše tvořilo území s mnoha hradišti (Praha, Budeč, Levý Hradec, Valy u Mikulčic, Uherské Hradiště, Děvín, Bratislava, Nitra. Na západě sousedila s Východofranskou říší, od východu čelila nájezdům Maďarů.

Panovníci: Pribina, Mojmir (833 – 846), Rastislav (do 870), Svatopluk (871 – 894), Mojmir (894-906) – konec Velké Moravy.

Nejmocnějším sousedem VMŘ byla říše Východofranská. Její panovníci posílali na území VŘ své kněze – šíření křesťanství latinou. Rozšiřováním křesťanství posilovali svou panovnickou moc. Knížata Velké Moravy hledali pomoc v přátelství v byzantské říši, jejíž císař neuznával papeže v Římě jako hlavu křesťanstva. Kníže **Rastislav** požádal Byzantského císaře **Michaela**, aby mu poslal kněze, kteří by šířili křesťanství ve slovanském jazyce, srozumitelném moravskému lidu. Roku **863** přišli na Velkou Moravu bratři **Konstantin a Metoděj (5. července státní svátek)**. Sestavili písmo – **hlaholici**. Do **staroslověnštiny (ze slovanských nářečí Balkánského poloostrova)** přeložili několik náboženských knih. Velká Morava se stala zemí, kde se rozvíjela vzdělanost a vznikaly nejstarší památky slovanského písemnictví.

Kníže **Svatopluk** rozšířil území Velké Moravy na západě až k Šumavě a Krušným horám, na severu k střednímu toku Visly. Uzavřel mír s panovníky východofranské říše.

Velkomoravská **hradiště** vyrostla ve střediska řemeslné výroby – (kováři, stříbrotepci, výroba látek, šperků, postrojů na koně, vonné masti, oleje, koření..), obchodu a vzdělanosti. Stavěly se nové kamenné kostely a vznosné paláce knížat.

Archeologické výzkumy dokazují nejrozsáhlejší hradiště v okolí města Uherské Hradiště, Valy u Mikulčic, Nitra, Děvíně, Bratislavě ...

Velkomoravská říše byla státem, na jehož území žili společně předkové Čechů a Slováků. Po Svatoplukově smrti se roku 906 Velkomoravská říše rozpadla, neboť se nedokázala ubránit nájezdům maďarských kočovných kmenů z východu. Část VMŘ Maďari trvale obsadili, větší část se rozpadla na drobná knížectví. **Nejvýznamnější z nich bylo v Čechách.**

Zápis do sešitů:

835 – kníže Mojmir sjednotil knížectví moravské a nitranské – **Velkomoravská říše**

Mocnými sousedy byli říše východofranská – hrozila její nadvláda.

Kníže Rastislav požádal byzantského císaře o pomoc ohledně vedení bohoslužeb srozumitelným jazykem.

863 – příchod Konstantina a Metoděje

- šířili křesťanství ve slovanském jazyce (staroslověnština – písmo hlaholice)

- rozvoj vzdělanosti, řemesla, obchod a zpracování kovů v hradištích

- kníže Svatopluk rozšířil území

906 se říše rozpadla pod nájezdy Maďarů.

Učebnice str. 38 – mapa, 40, 41